

oda'dan haberler . . .

TMMOB DANIŞMA KURUL TOPLANTISI...

Türkiye'nin çeşitli illerinden 100'e yakın Oda yöneticisinin katıldığı ve gündem maddesinin "NASIL BİR YEREL YÖNETİM DÜZENİ" diye belirlendiği toplantı 8.10.1988 günü EMO lokalinde yapıldı.

Yaklaşan yerel seçimler öncesinde TMMOB; örgütümüz ve üyelerimizi yerel yönetim uygulamalarının izlenmesi ve denetlenmesinde her zaman olduğu gibi halkımızın yanında ve hizmetinde tutma kararındadır.

Toplantı sonucunda hazırlanan genel bir değerlendirme yazısını sizlere sunuyoruz...

YİTİRDİKLERİMİZ...

Elektrik Mühendisleri Odası'nın 1 no'lu kurucu üyesi ve ilk iki dönemdeki başkanı Emin İPLİKÇİ'yi 20 Eylül günü yitirdik. Yakın çağ mühendislik geçmişimizin ilginç isimlerinden olan Emin İPLİKÇİ'ye dergimizin 1986/6.-7. sayısında bir söyleşi yapmıştık. 85 yaşında yitirdiğimiz Emin İPLİKÇİ'nin yakınlarına ve üyelerimize başsağlığı diliyoruz.

11270 sicil no'lu üyemiz Ahmet DOĞRUSOY ve 3633. sicil no'lu üyemiz M. Nehas AYTAÇ'ı kalp rahatsızlıkları nedeniyle yitirdik. 1972 yılında İTÜ'den mezun olan M. Nehas AYTAÇ ile 1982 yılında Boğaziçi Üniversitesini bitiren Ahmet DOĞRUSOY'un ailelerine ve dostlarına başsağlığı diliyoruz.

TMMOB BAŞKANI TEOMAN ALPTÜRK: "ANKARALILARIN SAĞLIĞI İLE OYNANMAMALIDIR" DEDİ.

Ankara Büyükşehir Belediyesince "ithal kömüre yapılan zamlarla Ankaralıların bu kış da soğuklarla başbaşa kalacağı açıklanmıştır.

Devletin sübvansız ettiği ve maliyetinin altında satıldığı öne sürülen "ithal kömürün" tonu 112.000.- TL'ye çıkarılmış ve dolara bağlı olarak bu zamların devam edeceği açıklanmıştır.

Ankaralıların büyük çoğunluğu henüz yakacak odun ve kömürünü alamamıştır. Çalışanların ücretleri "ithal kömür fiyatı gibi dolara bağlı anmamaktadır. Giderek yapılan zamlarla ücretli çalışanların yakacak kömürünü alabilmesi de mümkün olmayacak ve Ankaralıları bu kışı da üşüyerek geçirecektir.

Büyükşehir Belediyesi "ithal kömürü" maliyetinin altında (?) 112.000.- TL (KDV dahil) satarken, TKİ Tavşanlı Kömürleri Lavvar çıkışı 36.00 TL (KDV Dahil) ve Zonguldak teshin taşkömürü 67.000.- TL (KDV dahil) satılmaktadır.

TKİ Tavşanlı kömürünün Ankara'ya sokulmaması, ithal kömürün yüksek fiyatla halka satılması Ankaralıları ıstırap çektirmekten başka bir işe yaramamaktadır.

Büyükşehir Belediyesi "ithal kömürü" hangi gayretlerle bu fiyata malettiğini belgeleri ile basına ve kamuoyuna açıklamalıdır.

Halkın sağlığı ile oynamamak için Büyükşehir Belediyesi Ankaralıları düşük fiyatlı kömür satışını sağlamalı aksi takdirde "ithal kömür" fiyatını 60.000.-TL'ye indirmelidir.

Ahmet DOĞRUSOY

M. Nehas AYTAÇ

DUYURU...

EMO İstanbul Şubesi ve İTÜ, "Uydu Yayın Sistemleri ve Kablo Anten TV Sistemleri" konulu bir sempozyum yapma hazırlığına başladılar. Bildiri sunmak isteyenlerin en kısa sürede, İstanbul EMO Yayın Komisyonundan Selçuk ESEN'le ilişkiye geçmeleri önemli rica olunur.

TMMOB BAŞKANI TEOMAN ALPTÜRK'ÜN BASIN AÇIKLAMASI

10.1»»

TMMOB Başkanı Teoman Alptürk: "Artık enflasyonun faturasının ücretlilere çıkarılmasına son verilmelidir. Ücretli kesime uygun görülen yaşam standardı ilgililerce resmen açıklanmalıdır. Biz, TMMOB olarak bu konuda televizyonda, kamuoyu önünde başbakan ve maliye bakanını tartışmaya çağırıyoruz." dedi.

Maliye Bakanlığınca memur maaşlarına uygulanacak katsayının dün 122 olarak belirlendiği, yakacak yardımına sağlanan artışın da 16.000.- TL/ay olacağı açıklandı. Ayrıca yan ödeme katsayısının 41'e yükseltildiği belirtildi.

Konu ile ilgili açıklamadan, katsayı ve öteki ek ödemelerin artış oranlarının, 88 yılı % 80'lerde seyreden enflasyonun 89 yılında % 49'a düşeceği varsayımına dayanılarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

Açıklanan artışlar sonucunda ülkedeki ekonomik çıkmazın yükünün yine maaşlı ve ücretli olarak çalışan sabit ve dar gelirliye yüklendiği anlaşılmaktadır.

Her yıl tekrarlanan gelen bu senaryoda, hayali bir enflasyon rakamı saptanıp, maaşlar buna göre ayarlanmaktadır. 1988 yılı içerisinde % 40'lı bir enflasyon değeri baz alınarak buna göre maaşlar ve ücretler saptanmıştır. Bugün enflasyon % 80'lerde dolaşmaktadır. Yani ücretli çalışanların gelirleri 1988'de de önemli ölçüde aşmıştır.

Eğer ücretler mutlaka enflasyona göre saptanacak ise bir yıl öncesi mutlaka gözönüne alınmalıdır. Şu anda kamu çalışanları devletten alacaklı durumdadırlar. Çünkü enflasyon hep öngörülenden daha yukarıda gerçekleşmektedir. 1988'de de, önceki yıllarda da bu durum yaşanmıştır. Ancak, bunda şaşılacak bir durum yoktur. Çünkü, uygulanmakta olan ekonomi politikasının çalışanların giderek daha da yoksullaşmasını adeta hedeflemiş gibi olan niteliği, bir kez daha gözler önüne serilmiş olmaktadır.

Aslında katsayı artışları, emeğiyle geçinenlerin, dar ve sabit gelirli olanların geçim koşullarının düzelmesini sağlayamaz. Çünkü maaş ve ücretlerle ilgili göstergeler güncelliğini yitirmiş, çok küçülmüştür.

Katsayı artışı yerine kamu çalışanlarının maaş ve ücretlerine yeni bir düzenleme getirilmelidir! Maaş ve ücretler yeniden değerlendirmeye tabi tutularak, günün ekonomik gösterge ve koşullarına göre baştan saptanmalıdır.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda dahi personel giderlerinin devamlı azalma gösterdiği, uygun bir istihdam politikasının izlenmediği, emeğin bedeli olan ücretin, işin gereğine ve ekonomik göstergelere göre tespit edilmediği belirtilmektedir. (1986 Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Raporu, sayfa: 33, Yayın Tarihi: Ağustos 1988)

Dünya Bankası Raporunun 71. sayfasında da reel ücretlerin 1977-1987 döneminde % 50 (1980-1987 döneminde % 30) oranında azaldığı belirtilmektedir. Ve reel ücretlerin daha fazla geriletilmesinin yanlış olacağı vurgulanmaktadır. (Dünya Bankası Raporu Sayfa: 71)

Aslında Sayın Başbakan Ağustos ayında yaptığı açıklamada enflasyon konusunda başarılı olmadıklarını bizzat kendisi açıklamıştır. Ama bugün bu bilgiler ışığında Sayın Başbakan ücretlilerden fedakarlık bekliyor, bunun adı haksızlıktır. Ekonominin açıklarını kapatmak konusunda da ücretli kesim kendisine düşenin fazlasını yapmıştır. ARTIK ENFLASYONUN FATURASININ ÜCRETİLİLERE ÇIKARILMASINA SON VERİLMELİDİR.

ÜCRETLİ KESİME UYGUN GÖRÜLEN YAŞAM STANDARDI İLGİLİLERCE RESMEN AÇIKLANMALIDIR. BİZ TMMOB OLARAK BU KONUDA TELEVİZYONDA, KAMUOYU ÖNÜNDE BAŞBAKAN VE MALİYE BAKANINI TARTIŞMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

Bugün 4 kişilik bir ailenin aylık mutfak masrafının 250.000.-TL'dan aşağı olması mümkün değildir. Gecekonducuların bile aylık kiralari 100.000.-TL'dan başlamaktadır. Taşıt, yakıt, giyim, eğitim vb. gereksinimlerin artan fiyatlar karşısında ne kadar olacağını bulmayı ilgililere bırakıyoruz.

Geçen yıl Ankara'da tonu 45.000.-TL olan kömür bugün 120.000.-TL'na, odun 125.000.-TL'na çıkmıştır. Aradaki farkı yakacak yardımına getirilen 16.000.-TL'lık artışın karşılayabileceğini düşünmek olsa olsa hayalciliktir.

Yalnızca Eylül ve Ekim 1988 aylarında tüketim maddelerine yapılan zamların bile getirilmekte olan ücret artışlarıyla karşılanması mümkün değildir.

Mühendislik-Mimarlık faaliyetlerine ayrılan kaynak ve önem azalmış, sanayileşme nerdeyse durma noktasına gelmiştir. Türkiye ekonomisini yönlendirici öneme sahip kamu sektöründeki daralma, istihdam boyutundan başlayarak ücretlere kadar uzanan bir etki göstermektedir. İzlenen bu ekonomi politikaları sonucunda kemer sıkamak hep ücretli çalışanlara düşmektedir. Artık kemerde sıkılacak yer kalmamıştır. Bunun yükünü her kesim paylaşmalıdır.

İkide birde faiz oranlarıyla oynanması yerine, sanayileşme ve üretimi arttırmaya yönelik gerekli önlemlerin alınmasının olumlu etki yapacağına hiç kuşku yoktur.

TMMOB DANIŞMA KURULUNDAN...

"Yerel seçimler öncesinde yerel yönetimlerin yapılına ve işleyişi üzerine sorunlar, görevler ve öneriler aşağıdaki çerçevede belirlenmiştir:

Türkiye büyük olasılıkla Mart 1999'da yeni yerel seçimlerin yapılmasını bekliyor. Bu bekleyişin içinde siyasal partiler ve yerel yönetici adayları kadar TMMOB'da kendisine düşen görevi yerine getirme çabası içinde olacaktır.

Ülkemizin ekonomik ve toplumsal alanda çeşitli boyutlarda yaşamakta olduğu bunalımlar ile bunları izleyen değişim ve dönüşüm süreçlerinin yerel yönetim alanında da etkilerini göstermesi kaçınılmazdır. Bugün kentlerde yaşayanların, nüfusun çoğunluğunu oluşturması kentlilerin siyasal ilişkiler bütünü içindeki rolünü ve önemini de büyük ölçüde artırmıştır. Son yıllardaki politikalar ve yaşanan süreç çeşitli halk kesimlerinin ve politik çevrelerin bu alana ilgisini yoğunlaştırmıştır. Bu nedenle böyle bir dönemde TMMOB tarafından yerel yönetimler üzerine söylenecek her söz, yapılacak her davranış, geçmişte olduğundan daha fazla sonuç getirici olacak ve uygulanabilme şansı bulabilecektir.

Yeni dönem Yerel Yönetim pratiğinin ve çerçevesinin miras olarak devralacağı 1984 sonrası belediyecilik uygulamaları kısaca şöyle tanımlanabilir:

- Yerel yönetimlerin gelir kaynakları (esas olarak genel bütçeden aktarmalar yoluyla) yükseltilmiştir.
- Bu dönemde demokratikleşme adı altında merkezi yetkiler yerel yönetimlere, aslında belediye başkanlarına devredilmiştir,
- Metropoliten kent ve yönetiminde yeni bir deney olan büyükşehir belediyeleri uygulaması getirilmiştir, 1970'lerde başlayan "demokratik belediyecilik" tartışmalarının temel hedeflerini de anımsatan bu konuların, demokratik ve katılımcı yerel yönetim anlayışına uygun olarak gerçekleşmesini sağlayacak;
- Halkın teknik bilgilenmesi,
- Halkın örgütlü katılımı,
- Halkın denetimi,
- Etkinlik ve verimlilik kaygıları olmaksızın olumlu sonuçlara ulaşması şaşırtıcı olurdu.

Halkın denetiminin oluşturulmadığı, merkezi denetimin de en aza indirildiği bu dönemde, hesapsız kitapsız harcamaları, irrasyonel uygulamaları ile gündeme gelen, öncelik sıralaması yapılmamış, plan çerçevesinde ele alınmamış büyük yatırım ve altyapı projeleri,

- Yeterli teknik kadrolar oluşturulmadan (var olanlarda yok edilerek),
- Eşgüdüm sağlanmadan,
- Aşırı dış borçlanmalara gidilerek birer vurgun ve israf uygulamalarına dönüştürülmüştür.

Üstelik (çoğu gereksiz olan) harcamaları büyüklüğü birer başarı ölçütü gibi halka sunulabilmiş, bu alanda ilgili diğer kurum ve kuruluşlar halkın bilgilendirilmesini sağlayamamışlardır.

Kentsel hizmetler birer kamu harcaması olarak düşünülmemiş, kazanç sağlayacak yatırımlar olarak ele alınmış, özelleştirme ve benzeri uygulamalarla, hizmetlerin pahalılaşması ve bunun yükünün gelir farklılıkları düşünülmeden tüm halka paylaştırılması yolu tutulmuştur. Kentlerin çeşitli bölgeleri arasında hizmet farklılığı konusundaki açık kapatılmak yerine gittikçe açılmıştır.

İmar planları, ve uygulamaları, kentsel topraklardan elde edilebilecek rantları ehçoklaştırma aracı olarak kullanılmış, uzmanların ve halkın istem ve bilgileri dışında yapılmıştır.

Böylesi bir yerel yönetim pratiğinin geçmişte bıraktığımız şu günlerde gelecek dönemin yerel yönetimleri için nasıl bir çerçeve oluşturulması sorusu aşağıdaki ana ilkeler üzerine kurulabilir.

- Halkın; örgütlü olarak karar verme mekanizmalarında yaratabildiği, katılım ve denetime açık örgütlenme biçimine sahip bir yerel yönetim,
- Halka sunulacak hizmetlerin, halkın onayından geçtiği bir yerel yönetim,
- Açıklık ve saydamlığı ilke edinmiş bir yerel yönetim,
- Halkı bilgilendirme ve bilinçlendirme görevini doğrudan üstlenen bir yerel yönetim,
- Görevlerini yerine getirmeyen ya da kötüye kullanan yerel yöneticilerin belde halkının istemi çerçevesinde demokratik hukuk kuralları içinde görevden alınmasını sağlayacak mekanizmaların oluşturulduğu bir yerel yönetim.

Karar alma ve uygulama süreçlerine halkın doğrudan katılımı ve halkın doğrudan denetimi (apartman yönetiminden metropoliten belediyelere kadar uzanan bir ilişkiler bütünü olarak) örgütlü bir yapılanma içerisinde sağlanmalıdır.

- TMMOB ve organları bu süreçte halkın referans alabileceği ikincil örgütler olarak yer alarak halkın bilgilendirilme kâhallerinden biri olacaktır.

TMMOB Danışma Kurulunu oluşturan TMMOB'nın mevcut bütün yöneticileri TMMOB'nın Yerel Yönetimlerde halkın hizmetinde olması ana fikrini bütünüyle benimsemiş ve bunu vurgulamıştır. Ayrıca Yönetim kurulunca hazırlanan "TMMOB Yerel Yönetimlerde Halkın Hizmetinde" program taslağının ivedilikle hayata geçirilmesini kararlaştırmıştır.